

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

jaanuar 2023 nr 1 (252)

Vabariigi aastapäeva

KONTSERT-AKTUS

NELJAPÄEVAL 23. VEEBRUARIL
KELL 13.00 KIHNU RAHVAMAJAS

Valla autasude jagamine.

Esinevad Kihnu koolilapsed,
naiste lauluansambel
ja Pitsid Paistvad.

Järgneb kohvilaud.

Kõik on oodatud!

Kool ja lasteaed, lasteaed ja kool - ikka käsikäes

Kelle tüdrik sia ikka olöd? Sellist küsimust on poeskäigu ajal mitu korda esitatud. Naljatlades ja isale mõeldes saan öelda, et olen Kalevitütar.

Olen Töstamaalt pärit “tüdrik”, kes lapsepõlve veetis Lao külas. Vanematele inimestele oli kindlasti tuttav minu vanaema Milda, kes Lao poe eest hoolt kandis ja kelle juures sai aega veeta, kuniks buss peatusesse jõuab või laev Kihnu sõidutab. Mäletan, et tihti oli külas mõni võõras, lapsele ju ei selgitatud, kes või miks.

Esimest korda sattusin Kihnu, nagu mitmedki kooliõpilased mandrilt, klassireisil. Albumist leian siiani vahvaid pilte Jõnnu pardalt. Järgmisel korral, kui jala saarele astusin, juba siht koolimajja. Asusin loodusainete õpetajaks. Kaks aastat asendasin Pärna Triinut ning teadsin, et pean edasi liikuma. Suundusin Puhja kooli füüsika ja keemia õpetajaks.

Kihnuga olin tihedalt seotud ka eemal oldud aastate jooksul. Jällegi muutuvate

asjaolude tõttu tekkis taas-kord võimalus Kihnu Koolis loodusaineid õpetama hakata. Olin taas tuttavate õpilaste ja kolleegide hulgas tagasi.

Tänaseks on asjalood muutunud. Uuest aastast kõik on uus! Sellise hüüdlausega saan kirjeldada toimuvat. 1.jaanuarist olen direktori kohustusi täitnud pea kuu. Töö on põnev, väga paljude väljakutsete ja ülesannetega. Indu ning pealehakkamist on. Mis siis muud, kui julgelt edasi!

Suureks abiks on kindlasti toetav meeskond. Milles kindlasti puudust tunnen, on vahetu suhtlemine õpilastega. Mõlemad töökohad on oma võlude ja valudega. Niipalju siis minust. Uustalu või Uusmaja Õie, tuttav peaksin juba paljudele olema.

Mõningaid teated ka koolist. Minu ametikoha muutuse tõttu on hea meel Pärna Triinu naasmisel oma tööpõstle. Naasnud oleks ta niikuinii, olude sunnil lõppes vanemapuhkus pool aastat varem.

Õpetajate nimekirja lisan-

dus Pärna Raigo, kes võtab enda kanda poiste tööõpetuse tundide andmise. Sügisel juba katsetas ning võib rõõmustada, et innukus ja huvi ei ole reisiga kuskile kadunud. Jõudu ja jaksu!

Lasteaias on ka nii mõndaigi toimunud. Iganädalasel on laulutundidega lapsi rõõmustanud õpetaja Egert. Aasta algusest on toimuma hakanud liikumistunnid õpetaja Eliise juhendamisel. Ikkagi liikumisaasta 2023! Väljakutse missugune, sest Merepere rühmas on lapsi vanuses üks kuni kuus.

Pisemate laste liitumisel rühma on töökorraldus lasteaias muutunud. Nimelt kannavad igapäevaselt hommikupoolsetel tundidel laste eest hoolt kaks õpetajat ja abiõpetaja. Kõik ainult selleks, et päev oleks täis rõõmu ja naeru.

Koolipere jätkab usinalt oma tegutsemisega, nagu pisikene sipelgapesa.

Õie Merimaa

Kõige olulisest tervisest ja

Viimase aasta aja jooksul olen aina enam kokku puutunud olukordadega, kus sõiduauto või mootorratast juhib juubes juht või alaealine.

Viimane kurb näide pärineb selle aasta 14. jaanuarist, kui juubes juht ei tulnud sõiduki juhtimisega toime ja sõitis vastu puud ning selle tagajärjel toimetati kolm vigastatut Pärna EMOSse.

Kokkuvõttes oli see veel õnnelik õnnetus, sest viiest autos viibinust oli turvavöö kinnitatud vaid ühel.

Sama kuupäeva öösel kell 23:50 paiku jäi õnnetust uurima tulnud politseiametnikele vahele õnnetuskohast möödudes sõiduauto juhtinud juhtimisõigust mitteomav 13-aastane laps.

Ja siis me räägime purjus

Aeg nimetada valla autasude

Juba 15 aastat tunnustavad vallavolikogu ja vallavalitsus nii kihnlasi kui ka Kihnule headtegevaid kodanikke autasudega (*autasu saanud on võimalik meelde tuletada, vaadates valla kodulehel: kontaktid ja juhtimine- vallavalitsus- vald tunnustab või link <https://kihnu.ee/kontaktid1>*) Kihnu valla autasud on Kihnu valla aukodaniku aunimetuse, „Aasta tegu“ nimetuse, elutööpreemia ja vallavalitsuse tänukiri.

Valla autasude andmise taotlusi on õigus esitada volikogu liikmetel, vallavalitsusel, vallas tegutsevatel juriidilistel isikutel ja Kihnu valla elanikel. Kirjalik ettepanek, milles peavad sisalduma ettepaneku tegija nimi, aadress või asukoht

emast - meie elust

massakatest, nende kihutamisest ja sellest, kuidas see meie eluolu häirib?

Oleme jumala selja taga - justkui puutumatud. Meri põlvini, pilk ulatub üle rooliratta, turvavöö käib selja tagant läbi ja õigustuseks on see, et politseid ei ole Kihnus?

Vägev! Kas ikka on? Kuni keegi trahvi saab, keegi viga saab, keegi surma saab. Nagu õigustega tekivad kohustused, tekib vabadusega vastutus ja tegudel on tagajärjed. Sellest jadast ei peaks välja jääma kohusetunne ja teadmine, et me oleme kellelegi eeskujuks. Vanematena oleme eeskujuks oma lastele, aga kogukonnana - peaksime olema eeskujuks Eesti rahvale.

Pärnu Postimees kajastas seda juhtumit vääralt, aga mit-

te teadmatusest, vaid neile antud valeinfo põhjal.

Politsei esindaja teatel toimetati Kihnust kolm kannatanut mandrile kopteriga, tegelikult transporditi kopteriga politseiametnikud, kes olid saarele saabunud praamiga, mis oli need kolm kannatanut Kihnust mandrile viinud. Miks selline info Pärnu Postimehele anti, võib vaid oletada

Head inimesed, vaatame oma käitumismustri üle ja oleme üksteisele eeskujuks. Hoia me silma peal oma võsukestel, anname meie turvalisuse tagamist korraldavatele asutustele õiget infot - kui on toimunud avarii, siis ei teavita kukkunud teadvusetust inimesest ja kui "võtame" - käime jala! On ju liikumisaasta.

Egon Vohu

oma kandidaadid le 2022. aastal tehtu eest

ja sidevahendite numbrid, autasustamiseks esitatava isiku nimi või ettevõtmine ning teenete kirjeldus, ettepaneku tegemise kuupäev ja ettepaneku esitaja allkiri, ootame kuni **14. veebruarini 2023**. Ettepaneku võib vallavalitsusele edastada nii elektroonselt kui paber kandjal. Plank on saadaval valla veebilehel ja Kihnu Lehe vahel.

Kutsume kõiki üles nimetama oma kandidaate igale valla autasule!

Ole hea ja mõtle:

- Kes on see isik, kes väärisk

Kihnu valla aukodaniku aunimetust vallale osutatud väljapaistvate teenete eest?

- Milline Kihnus aset leidnud või Kihnuga seotud ettevõtmine, mis 2022. aastal on Kihnu vallale või kihnlastele olnud olulise tähtsusega ja väärisk nimetust „Aasta tegu“.

- Kellele kihnlastele kuulub Sinu arvates eriline austusavaldus Kihnu vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest, ehk **Elutöö preemia**.

- Kes vääriskid (*nii juriidiliselt kui füüsilised isikud*) 2022. aastal kordasaadetu eest valla poolset tänu (**valla tänukiri**)?

Kihnu noorsootöötaja ja noortekomisjon kutsuvad üles valla autasude ja tänukirjade jagamise raames tunnustama ka noori vanuses 7-26 või noortekollektiivi, kes on 2022. aasta jooksul erilisel silma paistnud ning teistele noortele eeskujuks olnud. Noored on Kihnu tulevik!"

KIHNU VALLA AUTASUDE ANDMISE ETTEPANEK 2022. aasta eest

Ettepaneku tegija
(Ees- ja perekonnanimi)

Adress

Telefoni number

Kihnu valla aukodaniku aunimetust antakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena Kihnu vallale osutatud väljapaistvate teenete eest

Teen ettepaneku nimetada **Kihnu valla aukodanikuks**

.....
(Autasu saaja ees- ja perekonnanimi)

kuna,

.....
(autasu saaja tegevusala ja teenete kirjeldus, põhjenda, miks tema peaks saama valla aukodanikuks)

„**Aasta tegu**“ nimetus antakse Kihnus aset leidnud või Kihnuga seotud ettevõtmisele, mis 2022. aastal on Kihnu vallale või kihnlastele olnud olulise tähtsusega.

Teen ettepaneku nimetada „**Aasta tegu**“ nimetusega

.....
(ettevõtmise nimetus)

kuna,

.....
(põhjendus, miks just see ettevõtmine väärisk sel aastal „Aasta tegu“ nimetust)

Elutöö preemia antakse aastast ühele Kihnu elanikule erilise auavaldusena Kihnu vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest.

Teen ettepaneku nimetada **Elutöö preemia** saajaks

.....
(Autasu saaja ees- ja perekonnanimi)

kuna,

.....
(autasu saaja tegevusala ja teenete kirjeldus, põhjenda, miks tema peaks selle saama)

Vallavalitsuse tänukiri antakse vallapoolse tänuavaldusena füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Teen ettepaneku nimetada **vallavalitsuse tänukirja saaja(te)ks**

1)

(Autasu saaja ees- ja perekonnanimi)

kuna,

(autasu saaja tegevusala ja teenete kirjeldus, põhjenda, miks tema peaks selle saama)

Teen ettepaneku nimetada **vallavalitsuse tänukirja saaja(te)ks**

2)

(Autasu saaja ees- ja perekonnanimi)

kuna,

(autasu saaja tegevusala ja teenete kirjeldus, põhjenda, miks tema peaks selle saama)

Teen ettepaneku nimetada **vallavalitsuse tänukirja saaja(te)ks**

3)

(Autasu saaja ees- ja perekonnanimi)

kuna,

(autasu saaja tegevusala ja teenete kirjeldus, põhjenda, miks tema peaks selle saama)

Ettepaneku tegemise kuupäev

Ettepaneku tegija allkiri

Ettepanek peab Kihnu Vallavalitsusele olema laekunud hiljemalt 14. veebruariks 2023.

Liiklusõnnetuste ärahoidmiseks saame ise palju teha

Vanasõna ütleb, et õnnetus ei hüüa tulles. Kui aga pistut järele mõelda, siis tundub, et ta siiski hüüab.

Viimastel kuudel on Kihnus toimunud mitu liiklusõnnetust, kus inimesed on saanud vigastada ja viidud haiglasse. Õnnetuste asjaoludest ilmneb, et enamuses õnnetustes oli üheks osapoolseks juubes juht.

Tundub, et ohust ollakse küll teadlikud, aga oma hoolimatuse, võimete ülehindamise ja turvavarustuse mittekasutamise tõttu juhtub õnnetus ja inimesed saavad vigastada.

Isegi kui endale teadvustatakse, et õnnetus võib nende asjaolude kokkulangemisel juhtuda, arvatakse siiski, et kindlasti ei juhtu see minuga. Liiklusõnnetuse vältimiseks saab meist igauks palju ära teha: õpi teiste vigadest, kasuta turvavööd, vali teeludele sobiv sõidukiirus, ole kaine ja ära lase purjus kaaslast rooli.

Allpool toodud loetelust leiab viimastel aastatel politseis registreeritud Kihnus toimunud liiklusõnnetused. Loetelust on puudu need juhtumid, kus inimesed pole arstiabi vajanud ning politsei ni on jõudnud vaid kuuldus, et midagi juhtus.

Aasta 2023

14. jaanuaril sõitis sõiduauto teelt välja vastu puud, õnnetuspai-galt viidi haiglasse kolm inimest.

Aasta 2022

28. mai öösel sõitis teelt välja vastu puud sõiduauto, mille tule-musena sai tervisekahjustusi kõrvalistuja süles istunud reisija.

19. novembril sõitis sõiduauto teelt välja vastu puud. Juht vii-di haiglasse.

Aasta 2021

16. mail sai politsei teate, et Kihnus sõitis auto vastu puud ja autos on inimene. Kontrollimisel autot ja vigastatut sündmuskohalt ei leitud, arvatavasti viidi ära.

18. juuni öösel toimus liiklusõnnetus, kus auto sõitis vastu puud. Kui auto leiti, siis seal kedagi sees ei olnud, turvapadjad olid lahti, registreerimisnumber puudus.

Aasta 2020

8. veebruari öösel sõitis auto vastu elektriposti.

Aasta 2019

24. mail tagurdas sõiduauto juht tee ääres seisnud sõidukile otsa ja lahkus sündmuskohalt.

25. mail tagurdas sõiduauto juht vastu enda taga sõiduteel olnud väikebussile. Sõidukijuht lahkus sündmuskohalt.

10. augusti õhtul kaotas juht külgorviga mootorratta üle kont-rolli ja sõitis otsa jalgratturile, kes sai vigastada. Liiklusõnnetuse põhjustaja lahkus sündmuskohalt.

Sõnumid valijale

Valimisnädal

Hääletada saab nädala jooksul – 27. veebruarist 5. märtsini:

- Esmaspäevast laupäevani saab hääletada nii pabersedeliga jaoskonnas kui ka elektrooniliselt.
- Pühapäevasel valimispäeval toimub ainult pabersedeliga hääletamine. Valijal on võimalus pühapäeval jaoskonnas pabersedeliga hääletades oma e-hääle veel ära muuta.

- Esmaspäevast kuni neljapäevani on igas vallas ja linnas avatud vähemalt üks valimisjaoskond, kus saab hääletada ka väljaspool oma elukohajärgset valimisringkonda.

- Reedel, laupäeval ja pühapäeval saab hääletada ainult oma elukohajärgses valimisringkonnas.
- Kodus hääletamine toimub valimisnädala reedest pühapäevani. Taotlust selleks saab esitada telefoni teel reedel ja laupäeval kell 12-20 ning pühapäeval kell 9-14.

Paindlik jaoskonnaalisk

Valija saab oma valimisringkonna piires hääletamas käia endale sobivaimas jaoskonnas. Selle võimaluse tagab **elektrooniline valijate nimekiri** ehk paberi asemel on nimekiri nüüd arvutis.

RIIGIKOGU VALIMISED 2023								
E	T	K	N	R	L	P		
27.02	28.02	01.03	02.03	03.03	04.03	05.03.2023		
EELHÄÄLETAMINE							VALIMISPÄEV	
Keskuste jaoskondades hääletamine 12.00 – 20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine 12.00 – 20.00		Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00 – 20.00		
Elektrooniline hääletamine								
E 9.00 L 20.00				
Asukohas hääletamine 9.00 – 20.00				Kodus hääletamine 9.00 – 20.00				

Ringkonna hääletusruumide asukohad on kirjas **valimiste teabelehel**, veebilehel **valimised.ee** ja teavet saab ka **riigiinfo telefonilt tel 1247**.

Jaoskonnas

1. Valija tuvastatakse isikut tõendava dokumendi (ID-kaart, pass, juhiluba) alusel.
2. Seejärel teeb jaoskonnatöötaja arvutis elektroonilise valijate nimekirja märke, et andnud valijale hääletamis-sedeli.
3. Valija saab hääletamissedeli kätte paberile antud allkirja vastu. Selleks on jaoskondades eraldi allkirjalehed.
4. Valija läheb valimiskabiini, kus kirjutab sedelile meelepärase kandidaadi numbri.
5. Enne kokkumurtud sedeli valimiskasti laskmist vajutab jaoskonnatöötaja selle välisküljele pitsatijäljendi.

E-hääletamine

- E-hääletada saab ainult arvutis.
- Enda tuvastamiseks ja hääletamiseks on vaja kas **ID-kaarti ja ID-kaardi lugejat** või **mobiil-IDd**.
- E-hääletamise **rakendus laadi alla valimised.ee** veebilehelt.
- Turvaliseks ja sujuvaks e-hääletamiseks **kontrolli** eelnevalt:
 - kas ID-kaardi sertifikaadid kehtivad,
 - kas arvutis on kõige uuem ID-kaardi tarkvara,
 - kas arvuti operatsioonisüsteem vajab uuendusi,
 - kas viirusetõrjetarkvara vajab uuendusi.
- NB! 30 minuti jooksul pärast hääletamist on võimalus oma **e-hääle kohalejõudmist kontrollida nutiseadme** (nutitelefon, tahvelarvuti) abil:

- laadi kas Google Play või Appstore'i rakenduste poest alla või uuenda **EH kontrollrakendus**,
- **skaneeri kontrollrakendusega QR-kood**, mis e-hääletamise järel arvuti ekraanile kuvati.

Valimiste teabeleht

- Valijad, kellel on ametlik @eesti.ee e-posti aadress suunatud või kelle e-posti aadress on rahvastikuregistris, saavad teabelehe e-kirjaga.
- Valijatele, kelle e-posti aadressi teada ei ole, saadetakse teabeleht paberil.
- Teabeleht jõuab valijateni hiljemalt 23. veebruaril.
- Valimiste teabelehel on kirjas **üldine info hääletamisvõimalustest** ja märgitud kõigi **hääletamisruumide asukohad** vallas või linnas.

Välismaal hääletamine

- Riigikogu valimistel saab hääletada ka Eesti välisesindustes.
- Välisesindustes toimub hääletamine vähemalt kahel päeval vahemikus **18. veebruarist 23. veebruarini**.
- Välisriikides on võimalik hääletada ka kirja teel. Kirja teel hääletamiseks tuleb valijal esitada välisesindusele **hiljemalt 3. veebruariks** kirjalik taotlus.
- Püsivalt välisriigis elaval valijal peab olema määratud valimisringkond. Kui see on määrata, siis ei ole teda valijate nimekirjas. Selleks, et kont-

MANDAATIDE JAOTUS RIIGIKOGU VALIMISED 05.03.2023

VALIMISRINGKOND

Nr 1 - Tallinna Haabersti, Põhja-Tallinna ja Kristiine linnaosa
 Nr 2 - Tallinna Kesklinna, Lasnamäe ja Pirita linnaosa
 Nr 3 - Tallinna Mustamäe ja Nõmme linnaosa
 Nr 4 - Harju- (v.a Tallinn) ja Raplamaa
 Nr 5 - Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa
 Nr 6 - Lääne-Virumaa
 Nr 7 - Ida-Virumaa
 Nr 8 - Järva- ja Viljandimaa
 Nr 9 - Jõgeva- ja Tartumaa (v.a Tartu linn)
 Nr 10 - Tartu linn
 Nr 11 - Võru-, Valga- ja Põlvamaa
 Nr 12 - Pärnumaa

MANDAATIDE ARV

10
 13
 8
 16
 6
 5
 6
 7
 7
 8
 8
 7

rollida, kas teil on valimisringkond määratud, tuleb pöörduda abi@rahvastikuregister.ee.

- Püsivalt välisriigis elava valija valimisringkond määratakse tema viimase elukoha alusel Eestis, selle puudumisel valija vanemate või vanavanemate viimase Eesti elukoha aadressi alusel.
- Välismaal elavad valijad saavad valimiste teabelehe jaanuari esimesel nädalal.

Valimisõigus

Riigikogu valimistel on hääletamisõigus **vähemalt 18-aastaselt** Eesti kodanikul, kes ei kannu vanglakaristust.

Kandideerimisõigus

- Riigikogu valimistel võivad kandideerida **vähemalt 21-aastaselt** Eesti kodanikud. Kandideerida ei tohi tegev- väelased ja vanglakaristust kandvad isikud.
- Valimistel võivad osaleda nii erakonnad kui ka üksikkandidaadid.
- Erakond saab kandidaadid üles seada valimisringkonnas.
- Kõigist ringkondades üles seatud kandidaatidest koostab erakond üleriigilise nimekirja.

Valimisringkond

- Riigikogu valimistel jaguneb Eesti territoorium 12 ringkonnaks.
- Valimisringkond on üksus, kus seatakse üles konkreetset kandidaadid.
- Igal ringkonnal on kindel arv mandaate, mis jaotatakse sealse valijate arvu järgi.
- Kokku on mandaate 101 ehk sama palju, kui on kohti Riigikogus.

Poliitiline agitatsioon

- **Poliitiline välireklaam on lubatud kogu valimisperioidi ajal.**
- **Poliitilist selgitustööd** tohib teha ka **valimispäeval**.
- Vaid **hääletamisruumis** sees peab olema tagatud **valimisrahu**.

Vabariigi valimiskomisjon

Hajaasustuse programm 2023 avaneb

Hajaasustuse programmi 2023. aasta taotlusvooru avamise tähtpäevaks on 1. veebruar 2023. a ning taotluste esitamise tähtpäevaks 3. aprill 2023.

Eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused. Aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Programmi tingimused:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

- Projektile võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2024.
- Toetust on võimalik taotleda kohalikest omavalitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.

Taotlemiseks vajalikud dokumendid on leitavad allpool toodud lingilt:

<https://pilv.rtk.ee/s/jDaMJR9BQwKBxPc>

Kaido Selberg

Kihnu Vallavalitsus keskkonnanõunik

KIHNU VALLAVALITSUSES

- ◆ Moodustati tervise- ja heaolukomisjon koosseisus: Veera Leas (komisjoni esimees), liikmed: Egon Vohu, Arleen Mary Lõpp, Ago Laos, Luule Aav, Aive Sepp, Elme Männi, Eliise Roosaar;
- ◆ Kihnu Kooli õpilaskulu arvestuslikuks maksumuseks ühe õpilase kohta kuus on 2023. aastal 99 eurot ja lasteaia tegevuskulu arvestuslikuks maksumuseks 575 eurot kuus;
- ◆ Kinnitati valla kalmistu registri põhimäärus;
- ◆ Koosõlastati puurkaevu asukoht Kivilaeva (Lemsi) maaüksusel;
- ◆ Toomas Pajulale väljastati ehitusluba Hanna 'le (Linaküla) üksikelamu ehitamiseks;

- ◆ Väljastati ehitusluba Lillemaa 'le (Sääre küla) puurkaevu ehitamiseks;
- ◆ Väljastati ehitusluba Orisselja 'le (Rootsiküla) puurkaevu ehitamiseks;
- ◆ Muudeti Kihnu Rahvamaja juhataja vaba ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korda;
- ◆ Kinnitati valla 2023. aasta huvihariduse ja huvitegevuse kava;
- ◆ Moodustati inventuurikomisjon koosseisus: Maarja Karjam (esimees), liikmed: Silvia Maria Soide ja Arleen-Mary Lõpp;
- ◆ Kihnu Vallavalitsusele väljastati projekterimise tingimused tervisekeskuse juurdeehituse (hooldekodu) projekterimiseks.

Mereväe roll kasvab

Algaval aastal kasvab Eesti mereväe roll sisemere ja saarte kaitsel.

2023. aasta 1. jaanuari seisuga võtab merevägi üle nelja Politsei- ja Piirivalveameti laeva opereerimise: PVL-101 KINDRAL KURVITS, PVL-103 PIKKER, PVL-112 VALVE ja PVL-203 RAJU.

Laevade staatus muutub sõjalaevaks ja seniste tsiviilülesannete täitmine jätkub. Laevadel säilivad võimed ja ülesanded, mis neil tänagi on: merepiiri valvamine, reostustõrje ja päästevõimekus. Täpsem info: <https://www.riigiteataja.ee/akt/120062022002>.

See tähendab, et mereväele lisanduvad eri-

tingimustel korrakaitse volitused väikesaartel ja merel. Seda merepiiri valvamiseks ja mereõiduohutuse tagamiseks aga ka juhul, kui ohus on inimese elu ja tervis. Samuti hakkab merevägi tegelema territoriaalmeres väikelaevade, alla 12-meetrise pikkuste laevade ning jettide riikliku järelevalvega.

Väikesaarte elanikel ja väikelaevaluhtidel on oluline teada, et Eesti mereväe vormis teenistuja teostab avalikku võimu talle määratud ülesannete raames. Politsei- ja Piirivalveameti senised ülesanded ei muutu ja uue korralduse eesmärk on paremini kasutada riigi võimekusi.

Sven Pedari, leitnant

Uus planeering seab Pärnu ja Rapla maavarade kaevandamisele piirid ja tingimused

Valitsus on algatanud Rapla- maa ja Pärnumaa maavarade teemaplaneeringu, millega pannakse paika pikaajalisem plaan maakondades leiduvate maavarade säästlikuks ja vajaduspõhiseks kasutuselevõtuks.

Me kõik teame, kui oluline on keskkond, samas tuleb meil endile kindlustada ehituseks ja teede rajamiseks materjal. Siin on vajalik tasakaalustatud lahendus, mis arvestab ühtviisi nii keskkonnale avalduvate kui sotsiaalmajanduslike mõjudega.

Just sellist võimalust pakub algatatud teemaplaneering – leida kompromiss looduskaitsepiirangute, kaevandamisvõimaluste ja kohalike inimeste huvide vahel Rapla- ja Pärnumaal.

Maavarade kasutus keskkonda hoides

Hetkel on mõlemas piirkonnas käimas maakonnaplaneeringu koostamine, mille üheks ülesandeks ka maardlate ja kaevandamisaladele kasutus-tingimuste seadmine.

Algatatud maavarade teemaplaneering määratlebki ära nii olemasolevad kui tulevikus olulised karjäärid ning lahendus töötatakse välja koostöös kohalike omavalitsuste, ettevõtjate ja inimestega, et ennetada konflikte maardlate, rohevõrgustiku, asustuse, väärtuslike maastike ja põllumajandusmaade omavahelisel kattumisel.

Seega, planeeringut on vaja, et keskkond oleks kaitstud ja maavaradega varustatus tagatud.

Ühelt poolt suunab riik ressursside ratsionaalset ning säästlikku kasutamist oma huvide realiseerimiseks, teisalt võimaldab planeerimine vähendada olulisi negatiivseid keskkonna-, sotsiaalseid ja

majanduslike mõjusid.

Planeeringu koostamise käigus hinnatakse selle elluviimisega kaasnevaid majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid, looduskeskonnale ja inimeste tervisele avalduvaid mõjusid ning vajadusel tehakse ettepanekud kaitsealade ning kaitsealuste objektide kasutamistingimustele.

Puudutab 11 omavalitsust

Teemaplaneeringu ala on kokku 8384 km² ning see hõlmab mõlemat maakonda koguulatuses.

Planeeringualasse jäävad Rapla, Märjamaa, Kohila, Kehtna, Tori, Saarde, Põhja-Pärnumaa, Läänemaa, Kihnu ja Häädemeeste vallad ning Pärnu linn.

Samasugune maakonnaplaneeringu teemaplaneering on koostamisel Harju maakonnas ning on kavas algatada järgnevatel aastatel ka teistes Eesti maakondades.

Kõik on oodatud kaasa rääkima

Teemaplaneeringu valmimine võtab aega ning selle kokkupanek toimub pikkamööda kaasates kõiki osapooli ja huvigruppe.

Planeerimisprotsess on avalik, igalühel on õigus selles osaleda ning soovi korral ettepanekuid esitada.

Materjalid pannakse tutvumiseks välja ning korraldatakse avalikud arutelud, kuhu huvilised on oodatud osalema. Avalikkust kaasatakse üldju-

hul protsessi planeerimiseaegses etapis üldiste teadete kaudu.

Kõigil, kel soov teateid saada isiklikult, palume edastada oma kontaktandmed (nimi, posti või e-posti aadress, organisatsiooni esindamisel selle nimi) e-postile alan.rood@fin.ee, tel 715 5805.

„Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringut ja selle keskkonnamõju strateegilist hindamist korraldab Rahandusministeerium, kelle kodulehelt saab värskemaid infot.

Alan Rood,
Rahandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakonna nõunik

Tähelepanu maahooldajad – uus viisaastak toob kaasa olulised muudatused

Sellel aastal rakendub uus rahastamis-periood, uue nimega pärandniidu hooldamise toetuseks (varasemalt poolloodusliku koosluse hooldamise toetus), mis toob kaasa mitmeid muudatusi toetuse tingimustes.

Pärandniidu hooldamise toetust maksub Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA) ning Keskkonnaamet. Nimetatud asutused on jätkuvalt abiks hooldamise nõustamisel ja looduskaitselistes küsimustes ning kontrollib hooldustulemust.

Keskkonnaameti maahoolduse büroo on koondanud olulisema info ja muudatused toetuse tingimustes:

Pärandniidu hooldamist peab ellu viima jätkuvalt viie järjestikuse aasta jooksul.

Uue perioodi toetuse ühikumäärad muutusid ning samuti mõjutab saadava toetuse summat pärandniidu niitmise alguskuupäev. Nimelt on nüüd hektari hinnaks 100 eurot enne 15. juulit pärandniidu niitmise korral; 150 eurot alates 15. juulist pärandniidu niitmise korral; 600 eurot puisniidu niitmise korral; 300 eurot puisniidu taastamisjärgse hooldamise korral; 185 eurot pärandniidu karjatamise korral.

Lisaks põhitegevusele saab taotleda toetust lisategevuse eest. Kui varem oli lisategevus vaid liigikaitseliselt oluliste rannaalade kohta, siis nüüd on võimalik saada toetust ka lisaks järgmiste lisategevuste

elluviimise eest: väärtuste hindamise lisategevus; pärandniidu käsitsi või hobuniidukiga niitmise lisategevus; laiui või väikesaare lisategevus; pärandniidu seisundi parendamise lisategevus. Nende toetuste ühikumäärad lisategevuste elluviimise eest ühe hektari maa kohta kalendriaastas jäävad 10 - 200 euro vahemikku.

Kui varemalt oli keelatud niitmine enne 10. juulit, siis nüüd kehtib hilisem niitmis-kuupäev eelkõige juhul, kui alal esineb kaitsealuse maas pesitseva linnuliigi elupaik – sellisel juhul tohib pärandniitu nii-

ta alates 15. juulist. Jätkuvalt peab pärandniit olema niidetud ja nende kokku kogutud 1. septembriks ning kokku kogutud nende peab olema ära viidud niitmisele järgneva aasta 1. aprilliks.

Täiesti uus on see, et heas seisus niidetavatel aladel tuleb jätta 5 - 30 protsenti maast niitmata. Seeläbi soovitakse veelgi soosida mitmekesist majandamist.

Nõuded karjatatava pärandniidu kohta jäid suuremas osas samaks. Rannaalal tuleb karjatamisega alustada hiljemalt 31. mail. Karjatamise tulemusena peab pärandniidu rohustu olema 1. oktoobriks 50 protsendi ulatuses madalaks söödud. Pärandniidul on keelatud anda loomadele lisaööta.

Järjepidev hooldamine on liigirikku-se säilimise seisukohast üks kõige olulisemaid tegevusi ning eraldi toetus just pärandniitudele aitab sellele tänapäeval vägagi kaasa.

Kes soovib uue määruse kohta rohkem teada saada, siis täpsemalt saab lugeda siit: <https://www.riigiteataja.ee/akt/129122022021#>.

Pärandniidu hooldamise tingimustest räägime järgneva aasta jooksul edaspidi veelgi. Keskkonnaametil on plaanis enne taotlusperioodi algust korraldada hulk õppepäevi. Ole kursis!

Pool-looduslikud kooslused ja pärandniidud – heal lapsel mitu nime

Meie maastike üheks lahutamatuks osaks on puisniidud, loopealsed, ranna- ja luhaniidud ning puiskarjamaad – ilma nendeta ei kujutaks keegi meist Eestimaad ettegi. Kõigi nende väärtuslike, suurt liigirikkust kandvate elupaikade kohta on aastaid kasutatud koondnimetust “pool-looduslikud kooslused”. Enam kui kakskümmend aastat oleme toetanud nende alade taastamist ja hooldust nii riigi kui ka Euroopa Liidu rahastusega.

Viimastel aastatel on terminiga “pool-looduslikud kooslused” paralleelselt kasutama hakatud ka suupärasemat väljendit “pärandniidud”. Saame ju siin rääkida pärandist lausa kahes mõttes – need alad oleme saanud pärandiks mitte ainult oma esivanematelt, vaid juba piisonitelt ja tarvastelt, kes neid elupaiku omapäi aastatuhandeid tagasi avatuna hoidsid. Nii ongi selliste niidualade kohta täna korraga käibel kaks sama sisu omavat terminit, aeg näitab kumb neist lõpuks enam kanda kinnitada suudab.

Hanno Zingel

Keskkonnaministeriumi nõunik

Kaidi Silm

Keskkonnaameti projektjuht

Perearst: veel jõuab gripi vastu vaktsineerida

Peale koolivaheaega võib oodata grippi haigestumise kasvu. Gripivaktsiini veel jagub ja ühtlasi laiendas Tervisekassa tasuta gripivaktsiini saavate inimeste riskirühma.

Terviseameti esialgsete andmete põhjal moodustab A-gripiviiruste osakaal praegu 33% kõikidest uuritud proovidest. Gripiviirused on aktiivselt ringluses, domineerib A-gripi alatüüp H3, mis põhjustab raskemat gripi kulgu. Endiselt suureneb gripi tõttu haiglaravil olevate vanemaealiste (65+) arv, kes moodustavad enam kui poole haiglaravi vajajatest. Haigestunute seas on ka palju lapsi ja noori (31%) ning gripp levib usinalt ka tööealiste seas (22%).

Gripp ei ole tavaline külmetushaigus, vaid kulgeb palju raskemalt ja võib kesta kauem. Gripi tundemärkideks on haiguse järsk algus, kõrge palavik (üle 38°C), kõha, pea-, kurgu-

ja lihasvalu või hingamisraskused. Gripi puhul on üheks kõige kardetumaks tüsistuseks kopsupõletik ja hingamispuudulikkus, väikelastel ka kesk-kõrvapõletik.

Praegu ei ole veel hilja end gripi vastu vaktsineerida. Eelmise aasta gripilaine venis ebatavaliselt pikaks ja viimased gripijuhud olid juunikuus.

Gripi vastu on võimalik vaktsineerida kõikidel inimestel alates kuuendast elukuust. Riskirühmadele, kel võib gripp kulgeda raskemalt ning tuua kaasa tõsiseid tüsistusi, tagab riik võimaluse saada vaktsiinisüst tasuta.

Tasuta gripivaktsiin on kättesaadav üld- ja erihoolekandeteenusel olevatele inimestele, üle 60-aastastele, rasedatele, kuni 7-aastastele lastele ning ka kõigile gripi riskirühma kuuluvatele inimestele.

Vivika Tamra

Fotokonkursi tähtaeg läheneb

Praegu on õige aeg sirvida läbi pühadel tehtud fotod ning saata parimad / lõbusamad / huvitavamad / kihnulikud / südamlikumad / kaudimad fotod võistlusele. Osaleda võivad kõik ja piltide arvu piirangut pole.

Konkursil osalemiseks palume saata pildifailid aadressile kultuuriruum@kihnu.ee hiljemalt 31. jaanuariks. Märkida pildi autor, pildi nimi ja soovi korral lühikirjeldus.

Foto: Kuraga Mari

Pilte hindab žürii ning võtame arvesse ka rahva arvamust - laeme pildid üles sotsiaalmeediasse ja igäüks saab lemmikpildi valimisel sõna sekka öelda.

Valime välja 3 auhinnalist kohta ning eripreemiad.

Peaaahinnaks on kaks passi festivalile Kihnu Mere Pidude 2023.

SA Kihnu Kultuuriruum

Metsamaa pärimustalus

Reedel, 27. jaanuaril
FILMIÕHTU

Piletid mõlemal seansil: 5 € / täiskasvanud,
4 € / õpilased ja pensionärid
Tasuda saab sularahas ja kaardiga.
AVATUD KINOKOHVIK 18-23

HUVIRINGID

TEISIPÄEV	14.50 - 16.20	Spordiring	1. - 4. klass	Eliise Roosaar	RM saal / Õues
	16.30 - 18.00	Jõusaalitreening	5. - 9. klass	Eliise Roosaar	Jõusaal
	19.00 - 21.00	Pitsid Paistvad	7. klass -	Silvia Soide	RM saal

KOLMAPÄEV (üle nädala) →	14.50 - 16.20	Elustiliring	1. - 4. klass	Silvia Soide	RM saal / RM köök
	16.00 - 17.30	Kokandus	5. - 9. klass	Eliise Roosaar	RM köök
	17.30 - 19.00	Laulunaised		Egert Pull	RM korter
	19.00 - 20.00	Jooga	Kõik	Eliise Roosaar	RM saal

NELJAPÄEV	15.45 - 17.15	Elustiliring	5. - 9. klass	Silvia Soide	RM saal / RM köök
-----------	---------------	--------------	---------------	--------------	-------------------

REEDE	15.00 - 16.30	Noorte päästering	5. - 9. klass	Ago Laos	Päästehoone
-------	---------------	-------------------	---------------	----------	-------------

Pillitunnid toimuvad individuaalse tunniplaani alusel.
Küsimuste korral kirjuta arleen.lopp@kihnu.ee.

KIHNU MUUSIUMIS

KÜÜN LAPÄEVAL

2. veebruaril on tähistamist tõesti palju.

Esiteks: 103 aastat tagasi sõlmiti Tartus rahuleping, mis lõpetas sõja Eesti ja Venemaa vahel.

Teiseks: küünlapäeval lüüakse talve süda lõhki ja algab valguse ning soojuse võidukäik.

Kolmandaks: kohtume Toivo Sulega Uudalt ja tutvustame tema kellakollektsiooni.

Neljandaks: kohtume Inge Vallandiga ning esitleme Kihnu juurtega luuletaja esimest raamatut **SÜNDINUD ROHELISES KLEIDIS.**

Viiendaks: Kihnu tuntuima viuldaja Jaan Palu ehk Nannu Juani sünnist on mööda saanud 140 aastat.

Kuidas me seda kõike tähistame, saad teada siis, kui tuled 2. veebruaril kell 12 muuseumisse – oled väga oodatud!

Liikumisaasta 2023 kutsub
JOOGATRENNI!

Kolmapäeviti kell 19-20
Kihnu rahvamajas

Eelnev kogemus pole vajalik, nii et ära karda ja tule lihtsalt kohale!
Riietu mugavalt, haara kaasa tekike, veepudel ja avatud meel

Oled soojalt oodatud!

Küsimuste korral võta ühendust Eliisega 5349 5423 või eliise.elyse@gmail.com

*Pulgapitsi
töötuba*

Esmaspäeviti kell 15.30

Kõik ond uötöt!

**TULE PANE
ENNAST
PROOVILE!**

**17. VEEBRUAR KELL 21.00
KIHNU RAHVAMAJAS**

Ootame osalema 1-4 liikmelisi meeskondi.
Mängus on 5 teemat ja iga teema all 5 küsimust.

Registreeri oma meeskond e-mailil
assistant@kihnu.ee

Veebruarikuu siinripäevalapsed

2. veebruar

Theodor Alas (Kaasiku) 78

5. veebruar

Mihkel Akkermann (Urga) 74

Ester Vahkel (Silla) 60

6. veebruar

Pilvi Köster (Kiisu) 50

7. veebruar

Elvi Vesik (Kuraga) 84

12. veebruar

Helju Kott (Pulli-Muetoa) 72

17. veebruar

Meelis Lehola (Sepa) 55

18. veebruar

Linda Tamm (Tällemäe) 93

Soja Maidla (Papli) 74

19. veebruar

Veljo Oad (Koksi) 50

25. veebruar

Liivi Lamend (Liiviku) 73

Oskar Mätas (Meraste) 72

26. veebruar

Ira Kuusemets (Kaerametsa) 65

27. veebruar

Ille Aas (Lumiste) 50

Kihnu muuseum kutsub
neljapä, 26.01.2023
päevä kellä 12.00
ÜLÄLJÕSTMA!

TULEVASED SÜNDMUSED

- ☀ 26. jaanuar Üläljõstmine muuseumis kell 12.00
- ☀ 27. jaanuar Filmiõhtu Metsamaal kell 18.00
- ☀ 2. veebruar Künnapäev muuseumis kell 12.00
- ☀ 16. veebruar Üläljõstmine muuseumis kell 12.00
- ☀ 17. veebruar Mälumäng rahvamajas kell 21.00
- ☀ 23. veebruar Vabariigi aastapäeva kontsert-aktus rahvamajas kell 13.00
- ☀ 26. veebruar Vaimse tervise inspiratsioonipäev Metsamaal

